

Skalić Nikola, posjednik

SIBENIK

ST IZLAZI TJEDNO. — GODISNJA REDOVITA PRET-LATA DIN 30, DOBROTVORNA DIN 50. — ZA INO-LEMSTVO DIN 60. — OGLASI PO NAROCITOJ TARIFI.

GODINA XI.

BROJ 33.

Šibenik, 31. listopada 1940.

ADRESA UREDNISTVA I UPRAVE: SIBENIK pp. 17.

RUKOPISI SE NE VRACAJU.

BROJ ČEK. RACUNA 23.121

Spomen - dani

Mi se spremamo na veliku proslavu našega narodnog jubileja. Mislimo na veliki zbor u Zagrebu, famo u lipnju slijedeće godine. U oduševljenoj spremanju koči nas jedna stvar, a ta je: prilike, u kojima živimo. Kad će već jednom obzorje postati čisto, i svanuti čisti i vedri dani!

Sveća Hrvatska neka uskori taj sretni čas. Sveća Hrvatska, t. j. sveti novi našega roda, koji su bili ovdje, a sada su gore kod Početnika života. Blagdan Svih Svetih i Spomen na duše naših pokojnika podsjećaju nas na to. Uspjeh jubileja opravdano čeka na njihovu riječ i preporuku. Hrvatska koja se bori i Hrvatska koja na nebu triumfira, svi milijuni živih i onih koji su živjeli slave god. Uvijek smo u jedinstvu s onima koji su bili ono što smo mi sada, ali smo to posebno ovih dana, koji nas podsjećaju na to po liturgiji Crkve.

Knezovi i banovi, kraljevi i vode, djedovi i oci, svi pokojnici s naše jedine i iste narodne loze, s nama su jedan obiteljski zbor. U duhu one velike kršćanske misli, kojoj smo se poklonili otrag 1300 godina, a što smo stramno najsvjetlijim darom našega narodnog života, sa svima koji su bili, sačinjavamo općinstvo i zajednicu vječnu i nerazdruživu. To su misli, koje se rađaju 1. i 2. dana mjeseca studenoga.

Silna je snaga te ideje, uzvišena je to misao, koja vrši najznačajniji utjecaj na odgoj pojedinca i narodnoga kolektiva. Mi tih dana obnavljamo spomen na prošlost. U našim glavama uskravaju likovi, dižu se figure velikih duša, osvježavaju se nacrti idealnih pothvata, rađa se u nama želja, da budemo potomstvo dostoјno velikih otaca.

To je jedna velika i svjetla nota.

A druga je, koja ide u dubinu: osvježiti kršćansko naziranje na dnevni život. Ovaj naš jubilej trinaeststo godine pokrštenja nije mrtvi povjesni datum, uklesan u kamenu, nego je to novo rođenje, u komu život ima novu vrijednost. S kršćanstvom smo se ukopčali u otajstveno tijelo Kristovo. Krist, a Krist je Bog, postao je princip našeg života, tako da smo se mi s kršćanstvom pobožanstvenili, jer u nama djeluje božanski princip Kristove milosti. I, kako je vječan božanski princip, koji djeluje u nama, tako smo vječni i mi. Mi nismo prolazni, mi nismo od danas i sutra, nego smo za vječnost, za vječno duga vremena, koja nemaju kraj. Sve u životu, onda, dobiva svoj novi izgled, kršćanski izgled.

Za ovogodišnji blagdan bl. Nikole Tavilića

(u nedjelju 17. studenoga 1940.)

Prošlih godina pozivao sam svoje vjernike, posebnim pastirskim pismom, da što svečanje i dostojnije proslave blagdan bl. NIKOLE TAVILIĆA. Moj je apel bio upravljen, u prvom redu gradu Šibeniku, koji se punim pravom uvijek ponosio, što je na njegovu tlu ugledao Božje svjetlo naš Blaženik te mu je iskazivao štovanje.

Je li potrebno, da i ove godine potaknem svoje vjernike, da svetkuju blagdan Bl. Nikole, kada je, po osnovama Božje Promisli, njegov kult danas proširen po svim mjestima naše domovine; kada sjajni lik Mučenika Blaženika nije samo poznat u njegovom rodnom gradu i u franjevačkom Redu, čiji je on dični sin, nego ga poznaje već svako mjesto; kada se dižu u njegovu čast crkve, kapele, oltari te postavljaju njegovi kipovi i slike; kada je njegova svetkovina svima draga te je svi slave što bolje i radosnije?

Kako da onda grad Šibenik i njegova biskupija ne bude u ovom svetu natjecaju, u ovom plemenitom radu za što veće i dublje štovanje Bl. Nikole, na prvom mjestu? Kako da mi prvi ne uzveličamo svetkovinu Onoga, koji je prodičio svojim svestim životom i mučeničkom smrću grad, gdje se je rodio, i čitavi svoj narod? Kako da mi ne sudjelujemo sa što većim žarom u pobožnosti prama Bl. Nikoli? Kako da mi ne prednjačimo u svetoj akciji, koja se danas provadja sa svetim zadovoljstvom, pravim shvaćanjem i usrđnim molitvama za kanonizaciju našega blaženog Mučenika?

Više nas razloga nuka, da što više poradimo, kako da ove godine blagdan Bl. Nikole bude uistinu pravi blagdan grada Šibenika i blagdan naše biskupije i cijelog hrvatskog naroda:

Jubilejska je godina. Spominjemo, kako su naši pradjedovi, natrag 1300 godina, počeli ulaziti po svetu krštenju u Isusovu Crkvu, kako su počeli ispovjedati onu vjeru koju je Bl. Tavilić gorljivo propovijedao i branio te za koju je junački dao svoj život u svetoj Zemlji, u Jeruzolimu.

Jubilarna je godina našega Blaženika. U lizimo u 550. godišnjicu njegove herojske smrti, naime god. 1391.

Ovogodišnji blagdan bl. Nikole sjeća nas na historijski događaj, koji se je prošle godine 14. studenoga odigrao pred prijestoljem Sv. Oca Pape Pija XII. Bio je to velik dan, kad je hrvatski narod, po svojem episkopatu i svojim pretstavnicima, podastro smjernu molbu Namjesniku Kristovu, da bi

Onda se život odvija staloženo i bez trzaja, bez velikih potresa i rušenja. — Kršćanstvo je po tomu sistem vrednih i staloženih pogleda, koje uvijek i u svim prilikama znade reći svoju pravu i čistu riječ. Kršćanstvo vječnih vidika ne zna za dvoličnost, koja u životu nosi posljedice teške i fatalne. Ono je iskreno, jer je istinito. — Kršćanski narodi imaju i note kršćanstva, jer su oni djeca njegova. Ali narodi kršćanstva, a ne samo pokršteni narodi. Pokrštenim Židovima isto ne vjeruju. Svak može navući svakakvo odijelo, ali odijelo ne čini čovjeka. Ako

On, kao Vrhovni Glavar Isusove Crkve i Nepogrešivi Učitelj, proglašio našega Blaženika Svecem. Onaj dan ostat će neizbrisiv u srcima svih onih, koji su imali sreću, da slušaju očinske i mudre riječi, koje se ne zaboravljaju, Petra Namjesnika.

»Vi ćete — kazao je Sv. Otac pored mnogih djvih misli — i danas ostati čvrsti i vjerni nauci katoličkoj i odredbama svete Crkve, njenoj vrhovnoj glavi poput primjera blaženoga Nikole Tavilića, u komu je katolička vjera gorjeia poput svete vatre i čija će kanonizacija, ako je tako u planovima Gospodnjim, razveseliti ne manje Nas same nego li vas«.

Sv. Otac nam je iznio kao primjer goruće vjere, odanosti i vjernosti katoličkoj nauci i sv. Crkvi Bl. Nikolu, našega narodnog Blaženika. Ovo je i najveći razlog, s kojega moramo štovati Bl. Nikolu te njegov kult proširiti u svakom mjestu, u svakoj kući, u svacijem srcu. Svima nama treba da svjetli primjer njegove vjere i vjernosti Sv. Crkvi. Naš narod ako se želi uzdržati i dalje opstojati među kulturnim i kršćanskim narodima u ovo tako bolno doba, puno užasa i propadanja svih moralnih tekovina, mora imati pred očima dični lik blaženoga Nikole, te prema njemu gojiti pobožnost i tražiti njegov zagovor.

Teški dani, koje proživljuje bijedno čovječanstvo, potiču hrvatski narod, da svojim ustrajnim molitvama postigne na nebu, uz svoje ostale vjekovne i velike zaštitnike, jednoga svog Sina SVECA, koji će pred Bogom zagovarati neprestaši za njega, da se sačuva do kraja od strahovitih ratnih stradanja te da iz ovih iskušenja izade čitav i sretan, a da ga uvijek prati Božja ruka i Njegova pomoć.

Blagdan Bl. Nikole proslavit će se dan u nedjelju 17. studenoga veoma svećano po svim župama Šibenske biskupije i apostolske administracije.

Tri dana pred svečanošću slavit će zvon na svim crkvama u svim župama, i to tri puta na dan po običaju. Ovom prigodom neka se dušobrižnici pobrinu, gdje do danas nije bilo, da po svim crkvama postave ili sliku ili kip Bl. Nikole. Kipovi i slike sreća u našim crkvama najbolji su dokaz, koliko svece Božje častimo te njihove primjere i kreposti nastojimo.

Bit će dobro, da se obavi i trodnevna pobožnost u čast Bl. Nikole po svim župskim

kršćanstvo nema onih plodova, kod pokrštenih naroda, tomu sigurno ono nije uzrok.

Na kršćanstvo u dubinu, na kršćanstvo kao život, to je ono na što nas podsjećaju ovi dani, i, to je ono, što se ističe u ovoj jubilejskoj godini. A za to i jest jubilejska godina sa svim priredbama i nacrtima, da se ova sadržajna nota kršćanstva naglaši u našem narodnom životu.

Zivot naših dana ide dugim i brzim koracima. Ovo su časovi velikih poteza. Bože daj, da to budu i časovi radikalnih operacija, po kojima bi

crkvama, pri kojoj će se moliti za njegovu kanonizaciju.

U svim crkvama u Šibenskoj biskupiji i apost. administraciji neka u nedjelju 17. studenoga bude svečana sv. Misa i propovijed o Blaženiku te neka se izmoli molitva za njegovu kanonizaciju.

U Šibeniku u bazilici, gdje je oltar bl. Nikole od god. 1889., bit će trodnevna požnlost 14., 15., i 16. studenoga u 5.30 sati popodne ujedno s devetnicom Bl. Gospe od Zdravlja. — Na sami blagdan u bazilici u 5.30 s. pjevat će se »lekeje« i nato pjevana župská sv. Misa. Slijedit će zatim tihе sv. Mise u 7, 7.30, 8, 8.30, 9 i 9.30 s., a u 11 sati pontifikala sv. Misa. Popodne u 5.30 s. propovijed i blagoslov s Presvetim.

Neka se ovo pismo pročita po svim crkvama u nedjelju 10. studenoga.

Šibenik, na blagdan Svih Svetih 1940 god.

BISKUP I APOST. ADM.
Dr Jeronim Mileta v. r.

Širom svijeta

TREBA VEĆ JEDNOM PRESTATI! Prošli dana milanski katolički dnevnik »Italia« u jednom svom članku ističe, kako je došao čas, da se obustave napadaji na Vatikan i na samoga sv. Oca u stanovitoj talijanskoj štampi.

NEUSPJEH BOLJESEVIČKOG ODGOJA. Moskovski list »Izvještja« donio je članak »Odgoj u obitelji i školi«, u kojemu priznaje: »Pomanjkanje discipline i surovo ponašanje, pomanjkanje poštovanja prema odraslima pokazuje se kod naše omladine. Naivno je misliti, da samo škola, da samo odgojitelji, ma kako bilo nadareni i ustrajni, mogu svaldati taj teški zadatok. Škola ima zajedno s obitelju vršiti odgojni utjecaj na djecu.«

SV. OTAC PROTIV NEMORALNE STAMPE. Početkom rujna t. g. sv. Otac Papa Pio XII. održao je govor protiv nemoralne štampe, koja bilo opisivanjem gnusnih prizora, bilo širenjem lažnih vijesti truje ljudska sreća. Sv. Otac pozvao je mlade muževe i žene, neka izbace iz svojih kuća otvore nemoralne štampe, da tako sačuvaju i sebe i djecu svoju od vremenite i vječne propasti. Ujedno je preporučio čitanje dobrih katoličkih knjiga, koje oplemenjuju dušu i srce.

POHVALNA AKCIJA. U Veneciju je ove godine uz veliko učestvovanje vjernika cijelog grada prireden dan zadovoljštine za psovke i besramne razgovore. Proslava je zaključena skupnim klanjanjem pred Presvetim i svečanom procesijom.

pravda došla do svoje prave riječi.

Eto, današnje novine imaju velika slova na prvom listu: Talijanske čete ušle u Grčku.

NOVO KRIŽARSKO BRATSTVO osnovano je u Donjoj Lastvi (kotorska biskupija).

Kršćanski je ovo: Svakom svojem, i, kako kaže Pavao: Slobodni smo, a ne robovi, kojom slobodom nas je otkupio Krist.

Junior

ODRŽANE PRIREDBE. U nedjelju 27. X. održane su prirede: Slavonski Brod (delegat br. E. Klačić), Subotica, Osijek, Bjelovar (delegat L. Znidarčić), Pag, Zagreb — sv. Marija (delegat br. A. Sekulić) i Zavidovići.

STETE OD RATA. Francuski ministar prometa održao je govor preko radija, u kojemu je spomenuo posljedice nedavnog strašnog rata u Francuskoj. Među ostalim je srušeno 700 mostova i uništeno 10 hiljada km željezničkih pruga te više tisuća km ceste, a da se ni ne govorio o milijunima razrušenih kuća, poginulih i ranjenih ljudi.

SV. OTAC POVODOM 400- GODIŠNJE DRUŽBE ISUSOVE. U rujnu t. g. započele su proslave 400-godišnjice osnivanja Družbe Isusove. Tim povodom uputio je sv. Otac Papa generalu Družbe Isusove, o. Ledochovskom, Apostolsko pismo, u kojemu spominje velike zasluge Družbe Isusove za Crkvu i katolički život.

MILIJUNSKI IZDACI ZA RAT. Rat guta strašne svete novaca. Tako Englez svaki dan, otkako je počeo rat, troše 2 milijarde dinara, dokle za 10 dana će potrošiti, koliki je naš cijeli državni proračun.

PRVI CRNAČKI GENERAL AMERIČKE VOJSKE. Predsjednik Roosevelt imenovao je pukovnika Benjamina Davisa brigadnim generalom. Davis je crnač i prvi crnački časnik, koji je postao generalom u američkoj vojski.

NOVO PAPINSKO SVEUČILIŠTE. U Torinu je svećano otvoreno novo papinsko sveučilište, koje će voditi salezijanci. Zasad su otvorena tri fakulteta: bogoslovski, pravni i filozofski. Sveučilište počinje radom već ove školske godine.

Križaričke vijesti

NOVA DRUŠTVA. Osnovano je Križarsko Sestrinstvo u Sutomoru, u katarskoj biskupiji, i obnovljeno K. S. VII u Zagrebu u župi sv. Marka. Male Križarice osnovane su u Zagrebu u župi sv. Marka i sv. Jeronima.

POSJETI. S. Marija Grgić posjetila je društvo u Petrinji, a s. Jurka Huljev u Velikoj Gorici i govorila je na akademiji.

PROSLAVE. Na proslavi Križarskog dana u Miokovićevu govorila je s. Jurka Huljev, u Osijeku s. Slavica Stanković, u Slavonskom Brodu i Zagrebu — sv. Duh s. Mira Dugački, u Derventi i Slav. Požegi s. M. Stanković.

TEČAJ. 1., 2. i 3. XI. priređuje Đačko Križarsko Sestrinstvo u Petrinji tečaj. Vode ga sestre akademičarke.

U FOND NAŠEGA LISTA doprinijeli su Franjevački samostan u Karinu Din 40. — Da počasti uspomenu pk. Grge Šošića, učitelja: Don Ivo Blasić (Sutomišića) Din 20. — Da počaste uspomenu pk. Ernesta Vitaliani: Grgo i Jozica Radić Din 30. — Da počasti uspomenu pk. Stipe Bodul: Don Ante Radić Din 10. — Uprava harno zahvaljuje.

Podlistok

Služba Božja na selu

U broju 51., naime božićnjem broju »Katoličke Riječi« g. 1939. gosp. Ivan Plevnik napisao je članak o dalmatinskom koralu i mnogo lijepih misli nanišao, a dosta praktičnih zaključaka izveo obzrom na pučko pjevanje u seoskim crkvama. On je naime ustvrdio, da je puk koral nepristupačan i zato da ga je puk promijenio u nekim nijansama prama tradiciju svoje pučke muzike. To bi se zista odnášalo na seoske crkve po zagorskim mjestima. Dok za primorska mjesita odnášaju se one riječi gosp. Plevnika, da je treća vrst melodije u duhu korala čista hrvatska muzična pojava iz nadarenosti dalmatinskog naroda i iz mnogih benediktinskih samostana, koji su u ono doba bili rašireni po Dalmaciji, a slazu se u kadencama i intervalima s rimskim koralam. I onda dosljedno zaključuje, da se dalmatinski korali mora zadržati, samo da se mora paziti na estetsku stranu izvedbe.

Odavna smo željeli čuti nešto pozitivnoga glede pučkoga korala u primorskim našim crkvama, koji koral se prekrio iz

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Petak, 1. XI.: Svi sveti. Junake dobrote nazivljemo svećima. Nijedna ustanova na svijetu ne može se podići tolikim brojem junaka i velikana kao naša sv. majka Crkva. Ti junaci i velikani jesu sveci i svetice Božje. Iako se kroz godinu svakoga dana slavi po jedan ili više sveća, njihov je broj tako velik, da je sv. Crkva bila prisiljena uvesti jedan dan u godini i posvetiti ga uspomeni sviju svetih. Na današnji dan sveci nam dovikuju: Ako smo mi mogli, možete i vi.

Sabota, 2. XI.: Mrtvi dan. Iza kako nam je jučer sv. majka Crkva pokazala i odvela u nebeske odaje, danas nam ona otvara čistišta vrata, eda tu časkom zavirimo i ugledamo strašne boli naših milih i dragih. Na današnji dan naši mrtvi s patnikom Jobom dovikuju nam: Smilujte nam se vi, barem vi, prijatelji naši.

Nedjelja, 3. XI.: Dvadeset i peta nedjelja po Duhovima (čita se u sv. Misi poslanica i evangelje 4. nedjelje po Bogojavljenju). — Sv. Umbert, biskup. U mladim danima bijaše se podao svjetovnim užicima. Nastojanjem sv. Lambertu, biskupu, okani se svjetskih slasti i sav se posveti Gospodinu. Kasnije posta svećenik i biskup. Umro je g. 727.

Ponedjeljak, 4. XI.: Sv. Karlo Boromejski, nadbiskup milanski. Radio se g. 1538. blizu Milana. Poteckao je iz ugledne i bogate obitelji Boromeo. Budući bio vanredno dobar i pobožan, stupi u svećenički stalež. Ubrzo posta kardinal i nadbiskup Milana. Kao nadbiskup Milana bio je pravi andeo svojem stadi. Prilikom kuge, da bi izšao usutret nesrećnicima, prodao je sve svoje dragocjenosti, pokuštvo, pa čak i svoju postelju. Preminuo je g. 1584.

Utorak, 5. XI.: Sv. Galacion i Epistema. Za vrijeme Decijeva progona pretrijepše tešku mučeničku smrt. Nakon što im otsjekoše ruke, noge i jezik, zadadoše im smrtonosan udarac.

Srijeda, 6. XI.: Sv. Felicij, mučenik u Africi.

Cetvrtak, 7. XI.: Sv. Engelbert, biskup. Mnogo je pretrpio za obranu crkvene slobode.

Petak, 8. XI.: Osmina sviju svetih. — Sv. Božimir (Gofrid).

Sabota, 9. XI.: Posvećenje bazilike presv. Spasitelja. — Sv. Teodor, vojnik i mučenik.

Nedjelja, 10. XI.: Dvadeset i šesta nedjelja po Duhovima (5. nedjelja po Bogojavljenju). — Sv. Trifun, mučenik. Radi sv. vjere, bi postavljen na najteže muke. Svojim ustrpljivim i odanim podnašanjem muka obratio je na kršćanstvo sv. Tribunu i sv. Respiciju.

Ponedjeljak, 11. XI.: Sv. Martin, biskup i veliki čudotvorac. Još kao vojnički časnik tako je ljubio siromaše, da je svoju vojničku kabanicu otsjekao i polovice poklonio siromahu.

Utorak, 12. XI.: Bl. Gracija iz Kotora. Bio je brat laik pustinjačkoga reda sv. Augustina. Istaknuto se vanrednom pobožnošću prema presv. Euharistiju.

Srijeda, 13. XI.: Sv. Didak priznavalac reda Male braće. Na otocima Kanarije obraćao je nevjernike sv. vjeri. Umro je g. 1463.

Cetvrtak, 14. XI.: Bl. Nikola Tavilić, mučenik iz Sibenika. Za njegovo skoro

proglašenje svetim moli se sav hrvatski narod.

Petak, 15. XI.: Sv. Albert Veliki. Nazvan je velikim radi velike njegove učenosti i učenjačkoga rada. Osim učenošću sjao je dobrotom i pobožnošću, pa je g. 1622. bio proglašen blaženim, a od Pape Pija XI. svetim.

Sabota, 16. XI.: Sv. Gertruda, djevica, mlađa sestra sv. Matilde. Skoro cijeli život proživila je kao benediktinska kolonica. Preminula je g. 1334.

DVADESET I PETA NEDJELJA PO DUHOVIMA

ČITANJE POSLANICE bl. Pavla Apostola Rimljanima (13, 8—10). — Braćo! Nikome ništa ne dugujte osim da ljubite jedan drugoga; jer ko ljubi bližnjega, ispunio je zakon. Jer: Ne čini preljube; Ne ubij; Ne ukradi; Ne reci lažno svjedočanstvo; Ne poželi, i ako ima još koja druga zapovijed, u ovoj se riječi sadrži: Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe. Ljubav ne čini zla bližnjemu. Punoča je dakle zakona ljubav.

† SLIJEDI SV. EVANDELJE po Matetu (8, 23—27). — U ono vrijeme: Kad uđe Isus u ludicu, podoče za Njim učenici Njegovi. I gle, velika oluja nastane na moru; tako da ludicu pokriva valovi, a On spavaše. I pristupivši k Njemu učenici Njegovi probudiše Ga govoreci: »Gospodine, spasi nas, pogibosmo!« A Isus im reče: »Što ste bojažljivi, malovjerni?« Tada ustavši zapovedi vjetrovima i moru i nastala velika tišina. A ljudi se začudile govoreći: »Ko je ovaj da ga slušaju vjetrovi i mora?«

MOLITVE KRŠĆANINA

XXXVII.

GOSPINA KRUNICA — OTAJSTVA RADOSNA

Iznosimo ovdje ukratko nekoliko mjesi, koje će moći poslužiti za razmatranje otajstava Gospine krunice.

Dok moliš 10 Zdravih Marija, pameću prenesi se na ono mjesto, o kojem ti govoriti otajstvo; promisli, kao da si i ti bio onđe prisutan, te razmišljaj o mjestu, osobama, činima, riječima; primijeni što god na svoj duhovni život te ovo razmatranje završi pobožnim uzdahom tvoje duše, koja neka zamoli Isusa, posredovanjem Marijinim, da Ga slijedi u onoj krepости, koju ti dotično otajstvo napominje.

1. Navještenje andela Mariji. Razmišljaj o siromaštu nažaretske kućice te skromnosti i poniznosti Marijinoj. No zato je Gospodin pozvao ovu siromašnu Djevicu na visoko dostojanstvo Majke Božje? Zato, što je ona, iako siromašna po shvaćanju ovoga svijeta, bila bogata blagom i obiljem milosti, puna milosti. A ja kako cijenim vrhunaravna dobra milosti i krepnosti? Poslušaj njen divni razgovor s andelom i velikodusni »Fiat« (Neka bude!) Djevičin. — Hoću da se naučim podložiti se uvijek u svemu presvetoj volji Božjoj, a možda Gospodin baš u ovo doba traži možda i od mene kakav velikodusni »Fiat« (Neka bude).

2. Posjet Marijin Elizabeti. Potaknuta Duhom Svetim Marija ide u pohode svojoj rođici Elizabeti. Njena prisutnost donosi u kuću rodice radost, blagoslov i božansku milost. — Hoću da naslijedujem Mariju u tome, da sa svima budem ljubelan i uslužan. Ja, koji, kao Marija, izasv. Pričesti, nosim u svom srcu Isusa, hoću

da svuda donosim Njegovu ljubav. Odluka važna praktična za današnje teško doba.

3. Rodjene Isusovo. Podi u duhu sa skromnim pastirima k betlehemskim jaslicama. Poslušaj propovijed, što ti je tu Isus drži o siromaštvu, poniznosti, vrijednosti tvoje duše, duhu požrtvovnosti. Razmišljaj o čistoj radosti mlade Majke, dok gleda svoga Sina, koji je ujedno i Njen Bog. — Budem li se znao odreći svih obmama svijeta, moći će se i ja, napose u sv. Pričesti nauživati slične radosti isto tako kao i Presveta Djevica Marija.

4. Prikazanje Isusovo u hramu. Za Mariju Isus je bio sve na svijetu. A ipak toga dana u hramu izjavljuje, da je spreman, da ostane i bez svoga Isusa te Ga jednoga dana gleda žrtvovanu na Križu, jer je to tražila slava Božja i spas duša. — Neće li možda i ja morati da žrtvujem koji neuredni osjećaj, koju moju osobito milu mi namisao, ako to zatraži moj Isus?

5. Pronalazak Isusov u hramu. Obnovi i proživi u sebi svu tjeskobu majčinog sreća Marijinog onih triju dana, dok je sva zabrinuta tražila svog Isusa te zamoli je za tu milost, da nikada ne izgubi Isusa kojim smrtnim grijehom. Zaklinji Mariju, neka isprosi te se grješnici obrate Bogu, osobito oni, koji će danas ili ove noći umrijeti, i budu tako poštedeni od vječnoga rastanka i separacije s vrhovnim Dobrom.

Hrana duše

OD KNEZA BORKA DO KRALJA SVAČIĆA. Izašla je knjiga »Blagoslovljena Hrvatska« od Pavla Matijevića, u kojoj je pisac u 12 priča živo obradio najznačajnije događaje i ličnosti iz najstarije hrvatske povijesti od dolaska Hrvata do kralja Petra Svačića. Kroz sve te se priče provlači jedinstvena misao vodilja, da je Hrvatska od Boga blagoslovljena zemlja, koja ni u najširim stradanjima ne propada, nego se ojačana diže na nov život i napredak. Kako je tu na beletrički način oživljena najstarija hrvatska povijest, ta knjiga baš danas dolgo dolazi kao štivo u najširim našim slojevima, a reproducira se i omladini. Cijena joj je 8 dinara. A ako se ta knjiga uzme zajedno s kalendarom »Danicom« za g. 1941. i s knjigom »Stočarstvo« od dra I. Šmacelja, dobivaju se te tri knjige ukupno za 17 dinara kod Hrvatskog Književnog Društva sv. Jeronima — Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21, a u Šibeniku u Trafici »Karitas«.

KOMUNISTI PROTIV RADNIČKIH INTERESA. Zagrebački »Hrvatski Radnik«, glasilo HRS, u broju od 1. VIII. piše: »Ako je sloboda i demokracija to, da svaki može da govoriti i radi, što ga je volja i za bilo čiji račun, bez obzira na posljedice za opće narodne i socijalne interese, onda smo mi hrvatski radnici prvi protiv takve »slobode« i »demokracije«. U našem narodu danas marksisti vrše apolutno negativan i za opće narodne interese štetan utjecaj. Narod, čiji organizam ima još snage, da reagira na ove moralne i materijalne pariske, mora to učiniti što prije, jer će u protivnom slučaju kasnije postati nesposoban za svaki otpor.«

ISUŠIVANJE KONAVOSKOGA POLJA. Ovi dani će se obaviti blagoslov bušenja kanala za isušenje konavoskoga polja.

»Stinje će se sobom biti
Zvizde će se razoriti
Česti trusi svud prostriti.«

Ova sekvencija i dvije druge nalaze se u knjizi Matije Čulića, kanonika splitskog (crkve poglavite i prvostolne Dalmacije i sve Croacie). Tiskana u Mlecima 1805. Ima jedan momenat potresni i veličanstveni u K. Novomu na V. Petak, kad se procesija vrati u crkvu i tada pjevači pjevaju: »Isopovijedajte se Bogu bogova«, a vas narod, možda kakvih hiljadu glasova, odgovara: »Jer je u vječke milosrde njegov«.

Svi stranci koji se nadu, zauzmu na vrijeme svoje mjesto u crkvi već preko procesije, da mogu bolje vidjeti tu velebnu sliku: Svećenik drži Svetotajstvo okrenut prama puku u najvećoj rasvjeti crkve i oltara Božjega groba, lagani dim mirisnoga tamjana diže se u počast Bogu bogova i Gospodinu gospodina, a pjevači pred oltarom na nogama kao sinovi (pjevači) Izraelovi u posvećenju Salamunova hrama, oduševljeno izvadaju u određenom troglasmom tonu ganutljive riječi psalma 135, dok vas puk u dvoglasmom tonu gromovito odgovara i zazivlje Božje milosrde. Srsi prolaze čovjeka, a oči same prosuče od silnoga ganuća.

Kažu, da je Prekonium Velike Subote najljepši hvalošpjev u crkvenoj muzici,

jednoglasja u dvo — i troglasje. To se opaža jasno u svim crkvenim napjevima, osobito u pjevanju psalma, dok ih čisti koral pjeva jednoglasno. Ipak je puk puno milije i više mu godi uhu dvoglasno i troglasno blagoglasje, nego monotoni jednoglasni glasovi. U svim crkvama dalmatinske primorja, od Biograda pa do Nerezove, i po našim otocima, osobito Braču, Hvaru, Korčuli, blagoglasno, melodično pjevanje ne odnosi na našu rimskom koralu, već

Iz naših krajeva

JUBILEJ BANJALUČKOOGA BISKUPA. Sva hrvatska i katolička kulturna društva te katolički zavodi u Banjaluci priredili su 27. t. mj. svečanu proslavu 70. godišnjice rođenja banjalučkoga biskupa preuzv. fra Jozu Gariću u znak priznanja njegovog kulturnog i nacionalnog rada. Ujutro je bila u stolnoj crkvi svečana sv. Misa, a iza nje »Tebe Boga hvalimo«, pak čestitanje u biskupskom dvoru. Navečer održana je u Hrv. Domu svečana akademija s obilnim i biranim programom. Pоздravni govor na njoj održao je nar. zaustupnik dr Niko Ljubičić. Ovom prilikom neka preuzv. jubilar primi i naše najsrdačnije čestitke.

IV. HRVATSKI LITURGIJSKI KONGRES u Zagrebu od 24.-27. t. mj. uspio je iznad svakog očekivanja. Našega preuzv. biskupa zastupao je na njemu naš urednik. Potanji izvještaj o njemu donijet će u slijedećem broju, kad nam, nažalost, to u ovom broju nije bilo moguće.

IMENOVANJE NOVOG PREDSJEDNIKA I KONSTITUIRANJE NOVOG ODBORA VKB. Predsjednik Biskupskih konferencija preuzv. g. dr Alojzije Stepinac imenovao je novim predsjednikom VKB-a dra Feliksa Niedzielskog, odvjetničkog pripravnika. Nato je 20. t. mj. održana konstituirajuća sjednica novog odbora, na kojoj je ovako konstituirano novo vodstvo Velikog Križarskog Bravstva u Zagrebu: Predsjednik dr Feliks Niedzielski, potpredsjednici prof. Mirko Cerovac i Matija Adamović, tipograf, I. tajnik Lav Znidarčić, II. tajnik Ljeposlav Perinić, blagajnik Ivan Glovatzky, gospodar Franjo Družak, prosvjetni referent konsultor don Joso Felicinović, zamjenik prosvig. referenta Emil Klaić, predsjednik Zajednice Seljačke Omladine Zvonko Knežević, predsjednik Mahnićeve Dačke Križarske Zajednice Lav Znidarčić, savezni voda Avantgarde Ante Šikić, savezni voda Malih Križara Vjenceslav Pech i referent za štampu Ante Sekulić. Novom vodstvu VKB želimo obilje Božjeg blagoslova i uspjeha u radu!

BLAGOSLOV SV. OCA LITURGIJSKOM KONGRESU. Prilikom našega IV. liturgijskoga kongresa u Zagrebu poslao je kardinal-državni tajnik Luigi Maglione pismo nadbiskupu preuzv. dru A. Stepincu, kojim se isporučuju želje Sv. Oca za što bolji uspjeh kongresa i apostolski blagoslov priredivačima kongresa. Nj. Uz kardinal Maglione izriče nadu, da će proučavanje liturgije, »toga uzvišenog i tako reči nebeskog jezika Crkve«, donijeti velike duhovne koristi hrvatskom narodu.

VELIKODUŠAN DAR »HRVATSKOM RADIŠI«. Dugogodišnji odbornik »Hrvatskog Radiša« g. Franjo Hrustić, ravnatelj banke u miru, darovao je »Hrvatskom Radišu« za »Fond za pomaganje privrednika-početnika prilikom otvaranja radnja« stotinu tisuća dinara. Ugledali se i drugi u ovaj lijepi primjer!

LJECILISTE ZA ĐAKE U TRAVNIKU. Banovina Hrvatska podignut će u Travniku odmaralište i obdanište za tuberkuloknu školsku djecu. Kako se Travnik nalazi u kraju, koji je nadaleko poznat sa svoje zdrave klime, to će ova ustanova biti od velike blagodati.

pa kad ga pjeva župnik (razumije se dobar pjevač), a još k tomu ako ga prati vješti orguljaš na harmonionu, tada puk osjeća milinu crkvenoga pjevanja i ne bi mu dodijalo, da je još onoliko dugo. To nam je poznato iz iskustva. U bogoslovju profesor pjevanja mora polagati važnost nekim momentima pjevanja, da dobro nauče budući župnici.

Poznata je istina, da su svugdje crveni pjevači ljubomorni za svoje pjevanje »Ja se kajem«, kad sva crkva pjeva daju što ljepše i harmoničnije izvadati. I puk ima svoju osobitu kritiku, osobito tradicionalni starci, koji već godina i godina prate pjevanje svoje crkve. Poznat nam je jedan slučaj, gdje je jedan starac opazio, da je župnik izmijenio jedan prefacij za drugi, iako je pjevao latinski.

Lijep je i bogoljuban običaj pohadnje sv. grobova na otoku Hvaru procesionalno kroz svu noć, što je spojeno s karakterističnim pjevanjem, kao što, iako u maloj slici, u Donjem Kaštelima, gdje se u svakoj od tri crkve pjevaju milozvučne kitice svakoj rani Isusovoj n. p.:

Zdravo desna ruko sveta

Rane Isusa mog propeta i t. d.

Tonovi Epistola su različni preko godine, a različni u Korizmi, različni opet u nedjelju muke i Cvjetnicu, pa opet na Božić, te blagdane, a na Sve Svetе ima po-

Rat Italije protiv Grčke

28. t. mj. u 3 s. ujutro talijanski poslanik u Ateni posjetio je predsjednika grčke vlade Metaksasa i predao mu ultimatum, kojim je talijanska vlada zatražila od grčke vlade, kao jamstvo grčke neutralnosti i talijanske sigurnosti, uvjetno zauzimanje vlastitim oružanim snagama za trajanja sadašnjega sukoba s Velikom Britanijom nekoliko strateških točaka na području Grčke. Grčka vlada odbila je ovaj ultimatum, a predsjednik Metaksas obavijestio je talijanskog poslanika, da Grčka uzima ultimatum kao objavu rata. Nakon isteka ultimatuma u 5.30 s. navalna talijanskih četa uslijedila je nato duž čitave albansko-grčke granice.

Grčka vlada naredila je odmah opću mobilizaciju i već u ranim jutarnjim satovima izvršeno je potpuno zamračivanje zemlje. Grčki kralj Duro preuzeo je vrhovno zapovjedništvo nad vojskom. Predsjednik Metaksas je izjavio, da će se Grčka boriti do smrti, a kralj je izdao proglašenje na narod, u kome se, među ostalim, veli, da je Grčka prisiljena na borbu, da brani svoju nezavisnost. Grčka vlada zatražila je pomoć od britanske vlade, koja je odlučila, da dade Grčkoj vojničku pomoć u najširem smislu riječi, unatoč teškoća, koje je prouzrokovala kapitulacija Francuske. Novine pišu, da su engleski i grčki admirali izradili zajedničke planove, koji će se sada provoditi u djelu.

Kako se doznaće, u navalu su najprije krenule jake talijanske motorizovane jedinice, potpomognute stotinama aviona. Iza motorizovanih jedinica stupale su ostale čete u snazi od preko 100 hiljada ljudi. Talijanske čete su već prodrlje do prvih grčkih utvrda, koje leže nekoliko kilometaraiza

albansko-grčke granice. Grčke će pružaju jak otpor. Dok talijanski vojni izvještaj javlja o nastavku napredovanja u Grčkoj, grčki javlja o pokretu vjećeg odreda neprijatelja bez većih napadaja zrakoplovstva i mornarice. Grčki generalstab izražava svoje zadovoljstvo dosadašnjim tokom dogadaja na albansko-grčkoj granici. Grčkim brdskim četama uspjelo je zadržati udarce talijanskog ratnog stroja. Pet divizija po tri puka talijanskih alpinaca prešli su bili grčku granicu. Grci misle, da glavni napad talijanskih četa još nije uslijedio, već da su Talijani uglavnom zaposleni time, da pronadu najslabiju točku grčke obrane, pa prema tome udesu svoj daljnji plan.

U Grčkoj je sada, nakon opće mobilizacije, 600 hiljada ljudi pod oružjem.

Iako Turska nije obavezna, da pruži pomoć Grčkoj, ipak Grčka očekuje, da će joj Turska pomoći, ako bi i Bugarska napala Grčku. Carigradski politički krugovi izjavljuju, da će se turska politika u pogledu ovoga novog sukoba sastojati u stavu nezaraćenosti, ali ne i nezainteresiranosti.

Promatrači vjeruju, da će Sovjetska Unija zadržati neutralni stav i u najnovijem razvoju dogadaja na Balkanu.

Njemačka prijeti, da će odmah interverirati, ako Turska ili bilo koja druga sredozemna država pokuša da pritegne u pomoć Grčkoj.

Albanska vojska fuzionirala se s talijanskim.

Talijani s rezervom donose, da bi moglo još doći do sporazuma između Italije i Grčke.

U čast nebeskog zaštitnika Hrvatske

Prema želji hrvatskoga metropolite i drugih hrvatskih biskupa treba da se ove godine 17. studenoga svuda što svećanije proslavi blagdan bl. Nikole Tavilića, za kojega je ravno prije godinu dana svećenim načinom u ime hrvatskoga naroda predana molba Sv. Ocu Papi Piju XII., da toga hrvatskoga Blaženika proglaši prvim hrvatskim Svecem. Tomu se približujemo, pa općenitost štovanja bl. Nikole Tavilića treba da se očituje i u što svećanijim proslavama njegova ovogodišnjeg blagdana, koji dolazi usred Hrvatske Svetе Godine.

Proslave će biti u svim hrvatskim crkvama, od kojih već preko 600 njih ima sliku, kip ili oltar bl. Nikole Tavilića, a gdje još nema, sada se radi svuda na to, da se nabavi i postavi. Tom će prilikom biti u mnogim i mnogim mjestima devetnice ili trodnevnice u čast bl. Nikole Tavilića, a na sam blagdan svećana služba Božja, procesija sa slikom ili kipom (ako bude lijepo vrijeme), propovjed jed o Blaženiku i njegovu značenju za hrvatski narod, pjevat će se uglazbljene Mise i druge pjesme njemu u čast, moliti će se molitve, a u mnogim će mjestima prodičla najvećega nebeskog zagovornika Hrvatske.

Bosni ili Matasovićeva gluma »Daj, da dođe Kraljevstvo Tvoje« o mučeničkoj smrti bl. Nikole Tavilića. (Obje te glume izdalo je Društvo sv. Jeronima u Zagrebu). Na tim će se akademijama pjevati i pjesme, koje su u čast bl. Nikole Tavilića, uglazbili o. Kamilo Kolb, dr Josip Andrić, o. dr Sokol, Matija Ivanić, o. Anselmo Canjuga i drugi. A recitar će se i pjesme iz knjige »Cvijet hrvatske krvi« od B. Vijolića o bl. Nikoli Taviliću, držat će se predavanja s projekcijama itd. Sve upute za takve akademije i gradu za njih dobiva se kod Hrvatskog Odbora za Svetu Zemlju, Zagreb (Trenkova ul. 1.). Zajsta ne bi smjelo biti župe, u kojoj ne bi i katolička društva takvim akademijama prodičla najvećega nebeskog zagovornika Hrvatske.

Križarske vijesti

ODRŽANE PRIREDBE. U nedjelju 6. X. održane su manje lokalne priredbe u mjestu Tesliću i Miokoviću. — U nedjelju 13. X. održana je priredba u Jelačićevu, gdje je kao delegat bio dr. Emil Klaić, te u Derventi 13. X. (delegat br. dr. Felix Niedzielski).

KRIZARI I KRIŽARICE! SPREMAJTE SE ZA VELIKI NACIONALNI EUHARISTIJSKI KONGRES U ZAGREBU 1941. godine! Križari moraju pokazati, da su euharistijska organizacija!

u kvinti u dvoglasju. To bi bila seljačka zagorska melodija, bez izgrađenih umjetničkih elemenata.

Sva ova lijepa pjevanja u crkvama primorja, sigurno su imitacija klasičnoga pjevanja iz Italije, jer dok je vladala mletačka republika u Dalmaciji, dosta se toga unijelo u naše primorje i otoke. Imali smo prigode u Mlecima slušati službu Božju ujutro i poslije podne, a i jedan sprovod. Opazili smo odmah, da ima dosta sličnosti, samo baš s tom razlikom, da je naše pjevanje prekrnjeno po narodnom koralu. No i mnogi naši učeniji ljudi, kao svećenici, liječnici, odvjetnici, donijeli su doista toga iz talijanskih gradova i crkvi, te uveli u svoje crkve, preselili ga naime s jedne obale na drugu. A i sadašnji već poistarji župnici mnogo su toga iz Zadra unijeli u svoje župe. Možemo o njima reći: Viderunt, venerunt et introducerunt.

Opogoda svega nema po-zagorskim crkvama. Ali i njihovo pjevanje u crkvi uskladeno je s njihovim narodnim pjevanjem, a nešto modulirano prema svetosti mesta. Naš zagorski narod, rastrkan po planinama i gudurama, kao i narod po Hercegovini i Bosni, daleko od prosvjetljenih središta, mnogo godina bez škola i bez komunikacija, nije ga ni imao tko naučiti, već jedino tradicionalno narodno pjevanje ili bolje rečeno »ojkanje«. Ipak se i to izvada u nekom tonu, rekao bih

Naši dopisi

ROGOZNICA

Pastirski pohod i sveta Krizma

Preuzv. biskup dr J. Mileta obavio je 13. t. mj. kanonsku vizitaciju naše župe i podijelio sakramenat sv. Krizme. Natpastira smo dočekali u subotu popodne najsvetije, kako se to i pristoji biskupu rimske-Petrove-Isusove Crkve. Ispred svećenstva, crkovinarstva, učiteljstva, seoskih glavarâ župe i predstavnika vlasti mjesni župnik vlč. don Ivo Jurčev zaželio mu je dobrodošlicu. Školska mladež pozdravila ga je pjevanjem, pozdravnim deklamacijama i cvijećem, kako to samo djeca znaju.

Kroz okićeno mjesto, uz pucanje, slavljenje i pjevanje, procesionalno smo ga pratili do crkve. Dok je ulazio, orila se iz dječjih i odraslih muških grla, uz brujanje orgulja, majestozna papinska himna. Dirljiv prizor!

U nedjelju je Preuzvišeni preko svećane sv. Misice održao s propovijedaonicu značajnu propovijed, punu očinske ljubavi i skrbi za ovu najveću i najprostraniju župu biskupije. Poslije ispitnog kršćanskog nauka dijelio je svetu Krizmu. Blizu 800 ih je bilo. Sve do 4 sata pp. ustupljivo je ustajao. Silna žrtva, kojoj se svatko divio. A bujica naroda, uza sve loše vrijeme, nije poznala ni zapreka ni strpljivosti.

U ponedjeljak je pregledao sve crkvene i uredovne stvari i hospitirao mješnu školu.

U utorak rano ujutro otpratili smo ga na parobrod srdačno i svećano, kako smo ga i dočekali.

Molimo Gospodara žetve, da dobro sjeme, posijano od dobrog pastira, urodi obilnim plodom.

VODICE

Križarska omladina proslavila je sa svojim prijateljima Blagdan Krista Kralja zajedničkom svetom Pričešću, a popodne svećenim sastankom u obnovljenim prostorijama svoga Doma. Nije se održala akademija, jer je članstvo bilo zauzeto drugim poslovima. Za 21. XI. spremi se prvi nastup na novoj pozornici.

VINARSKA ZADRUGA održala je svoju godišnju skupštinu u četvrtak 24. X. u 7 s. na večer. Ovo je šesta godišnja skupština. Rad u ovoj poslovnoj godini bio je još plodniji. Početkom 1940. g. zadruga je otvorila svoju radnju u Zagrebu. Tako sada ima tri vlastite radnje u unutrašnjosti zemlje. Zadrugari su unovčili svoje prihode bolje nego ih je mogao unovčiti i jedan pojedinac, i ako je potražnja za vinom bila prilično dobra; a opet se poslovi tako vode da bi zadruga mogla izdržati i koju teškoću, koja bi, eventualno, mogla nadoći. Prometna srota ove radne godine bila je preko tri i po milijuna dinara. Zadruga raspolaže danas s inventarom i ostalim u vrijednosti od pola milijuna dinara. Naglasiti je, da se sve to učinilo bez ikakvih pomoći i privilegija sa strane vrhova. A nije se smjelo oglušiti na zamolbe, jer ono, što vinarska zadruga radi, posebno način, na koji radi, sigurno je nešto jedinstvena u našim stranama.

VRLO DOBRA NAREDBA. Ban bavine Hrvatske dr Šubašić na temelju čl. 67. Zakona o unutrašnjoj upravi, a po ukazanoj potrebi propisao je ovu naredbu: 1. u mjestima (selima) izvan sjedišta sreskih načelnstava i ispostava sreskih načelnstava imadu se sve radnje, u kojima se toče alkoholna pića (gostionice, krčme, kavane i t. d.) zatvoriti najkasnije u 21 sat. Iznimno, iz osobito važnih razloga, a obzirom na mjesne prilike, može nadležna vlast dozvoliti, uz prethodno odobrenje Banske Vlasti, odnosno Ispostave Banske Vlasti u Splitu, i kasnije zatvaranje tih radnji, ali najdalje do 23 sata. 2. U radnjama spomenutim pod točkom 1., zabranjuje se: a) davanje alkoholnih pića pritom gostima; b) svakog igranje za novac, a igranje karata uopće. 3. Maloljetnicima ispod 16 godina zabranjuje se uopće pristup u spomenute radnje, osim u pratinji roditelja. Tko prekrši propise ove Naredbe, kaznit će se u smislu čl. 69. Zakona o unutrašnjoj upravi novčanom kaznom do 1500 Din, a za slučaj neispлатne novčane kazne u ostavljenom roku, zatvorom do 30 dana. Ova naredba stupa na snagu nakon 8 dana po objavi u »Narodnim Novinama«, gdje je izašla 18. t. mj.

MOTORIZACIJA NASE RIBARSKE FLOTILJE. Banska Vlast odobrila je Savetu ribarskih zadruga Gospodarske Sloge kredit od 3 milijuna dinara za nabavku motora za ribarske brodove, pak je iz toga kredita već nabavljeno 100 motora.

Don I. Vuletin

Život Šibenika

Dan Konferencije sv. Vinka Paulskoga

Svečanost bl. Nikole Tavilića, u nedjelju 17. studenoga, bit će i ove godine »Dan konferencije sv. Vinka Paulskoga«.

Ova gradska ustanova od mnogo godina u Šibeniku tih i skoro neopaženo radi te tokom cijele godine pripomaže, svojim veoma skromnim sredstvima nepoznate sramežljive siromašne, kojih broj raste svagdano, jer su danas nevolje i bijeda mnogih obitelji sve teže. Ne radi se o siromasima, koje vidamo, kako svagdano prose po ulicama ili pri dućanu ili kućnim vratima, u svaku dobu, nego o onima, koji ne prose, ali stradavaju od svake potrebe.

Konferencija nema prihoda ni imovine, a mnogi pitaju tako, da nije moguće ni izdaleka priskočiti barem u najmanjoj mjeri u pomoći tolikim siromasima. Jedini redoviti prihod je ono, što njeni članovi, pri mjesечnim sastancima, međusobno sa-

kupe. Konferencija mnogo računa na milodare, koji se, od nekoliko godina, sakupljuju u gradu na blagdan bl. Nikole Tavilića.

Stoga pozivljem Šibenčane, da i ove godine, iz osjećaja kršćanskoga milosrda i iz gradanske svijesti doprinesu za ovu plemenitvu svrhu.

U nedjelju 17. studenoga sabirat će se milostinja za Konferenciju sv. Vinka po svim crkvama preko službe Božje i pred crkvama. Budite velikodušni i darežljivi te svi bez iznimke žrtvujte svoj obol za gradske sramežljive siromašne i tim počastite svoga grada bl. Nikolu.

Ovo će se pismo pročitati po svim crkvama u Šibeniku u nedjelju 10. studenoga o.g.

Biskup i apost. adm.
Dr Jeronim Mileta, s.r.

čiji igrokaz »Mala kraljica crnčića«. Na kraju je duhovnik preč. don A. Radić održao zanosni govor o velikim potrebanima misija i misiernara, napose u današnje kritično doba, te o našoj dužnosti što veće suradnje s njima. Priredba je bila dobro posjećena.

PROMJENE MEDU SVEĆENSTVOM. Preuzv. biskup i apost admin. imenovan je: Don Ivo Grgurev, dosadašnjeg upr. župe Primošten, dušobrižnikom bolnice u Šibeniku i vjeroučiteljem na šibenskoj muškoj realnoj gimnaziji; don Grgu Roglića, dosadašnjega dušobrižnika Jezera, upr. župe Primošten; don Aleksandra Čepina, dosadašnjega dušobrižnika Zablaća, dušobrižnikom Jezera; don Jeronima Mišu, mladomisniku, dušobrižnikom Zablaća; don Ivana Mundu, dosadašnjeg žup. pomoćnika Vodica, starijim prefektom u šibenskom sjemeništu; don Antu Vileniku, dosadašnjeg upr. župe Ljubitovica, žup. pomoćnikom Vodica; don Mihu Ribičiću, dosadašnjeg upr. župe Murvica i ekskurentu Briševa, upr. župe Ljubitovica; don Cirila Botića, upr. župe Murvica i ekskurentom Briševa; don Ivu Zupanu, dosadašnjega dušobrižnika Galovca, žup. pomoćnikom Rogoznice; don Marjana Gragašu, mladomisniku, dušobrižnikom Galovca; don Miroslava Čukrova, dosadašnjega dušobrižnika Korlata, upr. župe Zaton kod Šibenika; don Antu Jakoboviću, dušobrižniku Rasteviću, ekskurentom Korlata; don Antu Jurčevu, dosadašnjega dušobrižnika bolnice u Šibeniku, revizionistom računa u biskupskoj kuriji i starijim prefektom u šibenskom sjemeništu; don Ferdinanda Koledniku koralmom vikarom i žup. pomoćnikom u Šibeniku.

PROSLAVA BLAGDANA KRISTA KRALJA. Društva Kat. Akcije u Šibeniku imala su na blagdan Krista Kralja zajedničku sv. Misu u crkvi sv. Jakova, preko koje su svi članovi i članice pristupili sv. Pričestu. Misu je otčao kanonik preč. don Ivo Bajagić, koji je održao prigodni govor. Poslije pontifikalnog blagoslova u katedrali, na kojem je održao prigodni govor preuzv. biskup dr. J. Mileta, sakupili smo se u Katoličkom Domu na svečani zajednički sastanak. Najprije je nastupio zbor Križarica s pjesmom: »Isuse Kriste Kralju«. Proslov je održao prof. F. Šentinel naglasivši, kako bi organizirani katolici morali biti ponosni, što su u službi Krista Kralja. Slijedila je deklamacija Križarice-ucenice Bogoslave Stasić, koja je posebno osjećajno deklamirala pjesmu G. Cvitača: »O dodi, Gospodine«. Svečani govor imao je veleu. prof. don Ante Letinić: »O Katoličkoj Akciji«. Izvadanju predavača bila su sasma jasna, uverljiva i potkrijepljena izjavama sv. Oca Pape Pija XI. i Pija XII., pak su na prisutne ostavila duboki dojam razbistrivši mnogo sumnju i nejasnoću. Završio je toplim pozivom na rad u društvenim Kat. Akcijama od najmladih do najstarijih, jer ćemo tako najbolje doprinjeti obnovi cijelogra naroda prigodom 1300 godišnjih većina Hrvata sa sv. Stolicom i sretnoj budućnosti Hrvatske domovine. Ovaj svečani sastanak završio je zbor Križarica pjevanjem »Hoćemo Boga«, što je prihvatala cijela dvorana. — Inače toga dana po svim našim crkvama bile su svečane sv. Mise, a u katedrali pontifikalna sv. Misa preuzv. biskupa uz veliku asistenciju svećenstva. Preko Mise odlično je pjevalo »Cecilijanski Zbor« pod vodstvom svoga vrsnog zborovoda vlč. don J. Španića. Popodne je u katedrali iza obične listopadске pobožnosti preuzv. biskup održao svečani go-

vor o Kristu Kralju, pak je nato još slijedila posveta Presv. Srcu i svečani blagoslov s Presvetim.

PROŠIRENJE GOSPINA SVETIŠTA U VRHPOLJCU. Radovi oko proširenja svetišta Vrhpoljske Gospe idu napred najbržim tempom. Prva lada ovih se dana pokriva, a i druga će naskoro. Istovremeno klesari čiste kamene djelove u unutrašnjosti crkve, tako da će skoro sva crkva i u svojoj vanjštini i u unutrašnjosti biti od bijelog kamena. Prvi utisak pri ulazu u crkvu upravo oduševljava. Crkva je dobila formu i stil jedne male bazilike. Osobito ju je lijepo vidjeti u profilu. Eda bi fasada više došla do izražaja, nivelerat će se okolina crkve pa će se u crkvu ulaziti stepenicama. Isto tako uredit će se groblje, okolini zidovi i nasadi oko svetišta. Prošlih dana radove oko proširenja pregledao je naš preuzv. biskup zajedno s odborom svetišta. Preuzvijeni se zadržao skoro dva sata te je o najsigurnijem detalju htio biti obavijesten. Na koncu je Preuzvijeni izrazio svoju radost i zadovoljstvo, da će uskoro to najveće Gospino Svetište u sjevernoj Dalmaciji svanuti u svojoj zasluzenoj ljepoti.

OLTAR U ČAST BL. NIKOLE TAVILIĆA I U SPOMEN 1300 GODISNJICE PODKRŠTENJA HRVATA. U svetištu Vrhpoljske Gospe nalaze se danas samo 2 oltara, i to glavni i pobožni. Usljed proširenja svetišta iz stilskih i estetskih razloga pokazala se potreba podizanja još jednog oltara i to u drugoj ladji svetišta. Novi oltar bio bi posvećen bl. Nikoli Taviliću i uspomeni 1300 godišnjice pokrštenja Hrvata. Ova godina je važna i značajna za cijeli naš hrvatski narod, a na osobitu način za našu biskupiju i naš grad. Ove godine navršuje 1300 godišnjica, da se sv. krsna voda počela liti na glave naših pravotaca. Povjesna je istina, da je datum krštenja u isti mah početak povijesti, kulture i civilizacije sviju današnjih kulturnih evropskih naroda. Ova povjesna istina osobito se tiče nas. Sigurno je, da mali hrvatski narod ne bi bio izdržao u vječnoj borbi, da nije primao uvjek novih energija iz sv. krsnog kladenca. Sve, što ima lijepa i velika naš narod, primio je po sv. krštenju od katolicizma. To je priznalo i Lukaček, koji je g. 1925., prilikom proslave hiljadogodišnjice hrvatskog kraljevstva, napisao: Mi možemo simpatizirati, i ne simpatizirati sa katolicizmom, ali jedno moramo priznati, a to je, da je katolicizam koru barbarstva sa stabla našeg narodnog života ljuštio i skidao. Pa u znak zahvalnosti Bogu, za najveći dar, t. j. sv. vjeru i sv. krštenje, i kao jedan vječni spomen na taj najveći naš narodni jubilej, podignut će se taj novi oltar baš u ovoj godini. No po želji cijelogra hrvatskog naroda, a i Sv. Oca Pape, ova sv. jubilejska godina morala bi biti okrunjena najdivnjom krunom, a to je proglašenje svetim Šibenčanina Bl. Nikole Tavilića. Eda bi se što prije ispunila ova velika i sveta želja, sav hrvatski narod već godinu dana moli i Bogu prikazuje žrtve i darove. Bijeli Zagreb-grad u tome nosi prvenstvo, pa podiže župu i crkvu u čast Bl. Nikole Tavilića. Sjajan primjer bijelog Zagreba slijedi sva banska Hrvatska. Srpska bi bila, kad bi blaženikov grad bio u tome zadnji. I to je potaklo upravu Svetišta, da taj oltar posveti bl. Nikoli Taviliću, najvećem i najzaslužnijem sinu grada Šibenika. Vrhpoljsko svetište je već sedamvjekovno najmilije i najveće Šibenčko svetište, pa je pravo i dostojno, da se u tom najvećem i najmilijem Šibenčkom svetištu podigne oltar u čast najvećega Šibenčanina. Uprava Svetišta je zamislila, da bi taj oltar bio podignut doprinosima grada Šibenika, kao spomenik zahvalnosti Gospodinu za milost sv. krštenja, kao zahvala Vrhpoljskoj Gospici, koja je kroz vjekove štitila bedeme grada Šibenika i kao vidljivi znak ljubavi i štovanja, što ga je oduvijek grad Šibenik imao prema prema svom velikom sinu — Bl. Nikoli Taviliću. Sva tri ova momenta bila bi istaknuta na oltaru: Tavilić u slavi; Vrhpoljska Gospa štitit i blagoslovila Šibenik; Hrvati dočekuju opata Martina i primaju sv. krst. Oltar bi morao biti umjetničko i majstorsko djelo, pa bi se izradba oltara povjerila jednom od prvorazrednih naših majstora. Ovu zamisao uprave Svetišta preuzv. biskup je odobrio i blagoslovio. A da bi se ova zamisao ostvarila, uprava Svetišta organizirat će odbor najuglednijih građana i gradanki i njemu u ime grada Šibenika povjeriti što skorije i brže ostvarenje i podizanje tog spomen-oltara.

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGLA SVIJETLA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeća dva tjedna (3.–16. XI.) za mir među narodima i da nas Bog sačuva strašnoga bića rata — Don Ante Radić.

9 sati ujutro. Sv. Misi služit će Stolni Kaptol.

ODLAZAK VRIJEDNOG I ZASLUŽNOG PROFESORA. U nedjelju 27. t. mj. večernjim vlakom oputovao je sasma tih iz našega grada vrijedni i uvaženi prof. Stjepan Kuraj. Na kolodvoru se našlo dosta prijatelja i znanaca, posebno gosp. kolega profesora i profesorica te znatan broj učenika starijih razreda, da se s njim oproste. Gosp. prof. Stjepan Kuraj boravio je u našem gradu punih 5 godina, dok je prošle godine bio u Parizu radi daljnih nauka, a sada je evo premješten u Zagreb na I. klasičnu gimnaziju. Prof. Kuraj voli tih i povučeni život, ali i život solidnoga rada i knjige. Svakoga, koji je došao s njime u doticaj, osvojio je svojom dobrotom, uvijek spremam na uslugu u granicama mogućnosti, svojom ozbiljnošću, taktom, učenošću i svojim praktičnim katoličkim uvjerenjem. Odlikovao se svojstvima dobrog kolege, učenoga profesora i savjesnog uzgojitelja. Svi daci Šibenske gimnazije zadržat će u najboljoj uspomeni prof. Kuraju, i ako je bio strog i neposudljiv u ocjenama, jer im je imponirao svojim znanjem, objektivnošću i jer ih je znao zagrijati za predmet i uliti ljubav za rad. Ne će ga zaboraviti ni članovi društava Kat. Akcije, jer su ga imali privilevi više puta da čuju na svojim sastancima, a bio je i predsjednikom Križarskog Okružja. U ime jednih i drugih neka je hvala gosp. prof. Kuraji, kome ovom prigodom želimo sretan boravak u bijelom Zagrebu i dobar uspjeh u odgoju i nauku hrvatske mladeži.

POTPUNI OPROST ZA SVOJE MRTVE mogu dobiti svi vjernici, ispojvjeni i pričešćeni, toliko puta, koliko putova pohode koju crkvu i u 'njoj svaki put izmole na nakanu Sv. Oca Pape 6. Očenadaša, 6. Zdravo Mariju i 6. Slava Ocu, i to za vrijeme od podneva Sviju Svetih pa do pola noći Dušnoga dana.

SASTANAK KONFERENCIJE SV. VINKA PAULSKOGA bit će u nedjelju 3. XI. t. g. u 4.30 s. pp. u prostorijama Gradskog Župskog Ureda. Pozivlju se članovi, da svi nefaljeno dodu.

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGLA SVIJETLA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeća dva tjedna (3.–16. XI.) za mir među narodima i da nas Bog sačuva strašnoga bića rata — Don Ante Radić.

Razne vesti

VISOKO ODLIKOVANJE DOBROTVORKE. Sv. Otac Papa Pio XII. odlikovao je gđu Mariju Najar par iz Vukovara, poznatu dobrotvorku i javnu radnicu, ordenom »Pro Ecclesia et Pontifice«.

NOVI DIREKTOR ZZ. Novim direktorom Zagrebačkoga Zbora imenovan je g. Ciril Čudin, dugogodišnji zasluzni tajnik ZZ, a tajnikom g. Lav Grlić, članovnik ZZ.

NOVA STRAŠNA AEROPLANSKA NESREĆA. 22. t. mj. par časaka nakon uzleta sa aerodroma u Borovu kod Vukovara survao se putnički avion Aeroputa na zemlju. Od posade (3) i putnika (10) imao 8 mrtvih i 5 teško ranjenih. Do nešreće je došlo uslijed kvara u motoru. Na visini od 100 metara zatajio je motor, izgubio brzinu, survao se na zemlju, razbio na tri dijela i izgorio.

BANSKA NAREDBA O ŠTEDNJI. Ban Hrvatske g. dr. Šubašić izdao je naredbu o najvećoj štednji u svim banovinskim i općinskim uređima, zavodima, škola i javnim ustanovama u svim svojim izdaciama, a napose trošenju drva i pisačega pribora. Osim toga u gore spomenutim ustanovama ima se sakupljati sav neupotrebiti papir, koji će se sabavati na jedno mjesto i prodati, a dobiveni novac će se upotrebiti za ishranu siromašne djece.

UNUTRAŠNJI ZAJAM od više miliardi dinara kani raspisati vlada, a upotrebit će ga za izvadjanje javnih radnja i to u prvom redu za melioraciju zemljista. Potrebno je meliorirati oko milijun hektara zemlje. Posvetit će se još pažnja izgradnji cesta i električnih centrala.

TEČAJ I DUHOVNE VJEŽBE U ZAGREBU. Od 29. IX. do 6. X. održane su u Zagrebu duhovne vježbe i tečaj za vjajne učenike. Tečaju i duhovnim vježbama prisustvovalo je 15 članova Križara iz raznih mjeseta.

ULAZNICE ZA KRIŽARSKE PRIREDBE. Veliko je Križarsko Bratstvo izdalо vrlo ukusne ulaznice za sve križarske prirede. Ovim se ulaznicama moraju služiti sva Bratstva kod svojih priredaba. Cijene ulaznica su navedene u okružnici VKB-a i križarskom kalendaru.